नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण

पुनर्निर्माणका अभ्यास, उपलब्धि र चुनौतीहरू

कृष्ण गैह्रे

उप-सचिव

२०८० असार १५ गते

नीतिगत व्यवस्था

- नेपालको संविधान, २०७२
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७५
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०१८-२०३०
- विशेष गरी दशौं योजना पछिका योजना निर्देशिका एवं कार्यविधिहरु

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

(मिति २०७५ साल चैत मसान्तसम्म भएका संशोधन समेत मिलाइएको)

नेपाल सरकार

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

सिंहदरबार

- मनसुनजन्य र आगलागीजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुननिर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान वितरण कार्यविधि
- राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरणको बाँकी काम सम्पन्न गर्न संशोधन सहित आठवटा कार्यविधिहरु
- स्वयंसेवक व्युरो गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७८
- विपद् जोखिमका लागि वित्तीय व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०७८ को बजारमा आधारित वित्तीय व्यवस्थापन सहितको कार्ययोजना
- जोखिमयुक्त पहिरोको अध्ययन सम्बन्धी प्राविधिक निर्देशिका, २०७८
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्यमञ्च कार्यविधि, २०७७
- प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा कार्यविधि, २०७२ को IRA खण्ड (प्रथम संशोधन २०७८)
- विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९
- मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०८०
- विपद् पिडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड, २०६४ (सातौं संसोधन २०७७)

संवैधानिक प्रावधान

- नेपालको संविधान, २०७२ मौलिक हक परिच्छेद,
- धारा ३७ : आवासको हक,
- प्रत्येक नागरिकलाई उपयुक्त आवासको हक हुनेछ,
- धारा ४२ : सामाजिक न्यायको हक,
- उपधारा (२) : आर्थिक रूपले विपन्न तथा लोपोन्मुख समुदायका नागरिकको संरक्षण, उत्थान, सशक्तिकरण र विकासका लागि शिक्षा, स्वास्थ, आवास, रोजगारी, खद्यान्न र सामाजिक सुरक्षामा विशेष अवसर तथा लाभ पाउने हक हुनेछ ।

मस्यौदाको क्रममा रहेका कार्यविधिहरु

- **विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा साझेदार संस्था परिचालन कार्यविधि**
- वायु प्रदुषणजन्य विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना
- वन डढेलो व्यवस्थापन रणनीति, २०६७ को कार्ययोजना सहित परिमार्जित मस्यौदा
- लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी रणनीति
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी सञ्चार रणनीति
- विपद् प्रभावितहरुका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा सञ्चालन सम्बन्धीकार्यविधि
- **बहुप्रकोपीय पूर्वसूचना प्रणालीको अवधारणापत्र र वित्तीय कार्ययोजना**
- **स्थानीय विपद् उत्थानशील कार्यढाँचा (LDRF)**
- **राष्ट्रिय विपद् उत्थानशील कार्यढाँचा (NDRF)**
- विपद्बाट क्षतिग्रस्त नीजि आवास पुननिर्माण तथा पुनस्थापना कार्यविधि, २०८० **(एकिकृत)**

Nepal Earthquake 2015: Damage and Losses

Human Casualities
8,790

Injuries
22,300

Affected Population
8 million

Economic Loss
7.065 Billion USD

Gumbas/Stupas
1,320

Heritage Monuments
920

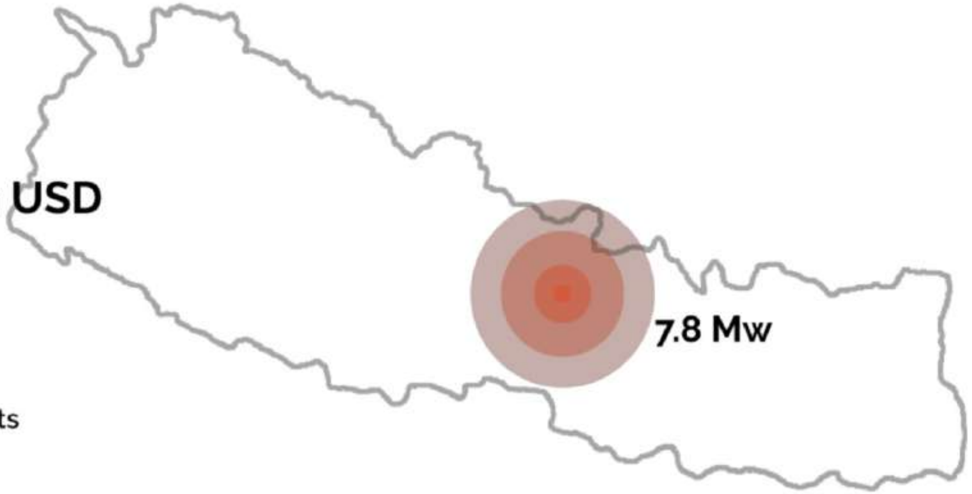

Fully/Partially Damaged House
799,545

Health Institutions
1,197

Govt. and security Buildings
631

School Buildings
7,583

Nepal Earthquake 2015 : Achievement

Private Housing
Achievement: **759710**

Schools
Achievement: **6647**

Road
Achievement: **657**

Resettled Household
Achievement: **3385**

Health Buildings
Achievement: **751**

Vulnerable
Achievement: **14000**

Landless Household
Achievement: **12337**

Government Building
Achievement: **751**

Heritage
Achievement: **589**

Integrated Settlement
Achievement: **68**

पुनर्निर्माण हुन बाँकी रहेको निजि आवास पुनर्निर्माणका कार्यहरू शहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत केन्द्रिय आयोजना ईकाई (CLPIU- Housing and Building) बाट संचालन भईरहेको र अन्य संरचनाहरूको पुनर्निर्माणको कार्य संबन्धित मन्त्रालयहरूबाट भईरहेको छ, पुनर्निर्माण संबन्धी कार्यको समन्वय र सहाजीकरणको कार्य NDRRMA बाट भईरहेको छ ।

मनसुनजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान कार्यविधि, २०७७

२०७७/०९/२६ मा स्वीकृत

(कार्यकारी समितिको मिति २०७८।१०।१४ गतेको बैठकबाट भएको प्रथम संशोधन)

२०७७ जेठ ३० गतेपछिका मनसुनजन्य बाढी पहिरोका घटनाहरुबाट प्रभावितहरुलाई मात्र समेट्दछ ।

आगलागीजन्य विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना अनुदान वितरण कार्यविधि, २०७८

२०७८/०३/०२ मा स्वीकृत

(कार्यकारी समितिको मिति २०७८।१०।१४ गतेको बैठकबाट भएको प्रथम संशोधन)

२०७७ मङसीर ०१ गतेपछिका आगलागीजन्य घटनाहरुबाट प्रभावितहरुलाई मात्र समेट्दछ ।

मनसुनजन्य विपद् – बाढी र पहिरो ।

आगलागीजन्य विपद् – असावधानी वा दुर्घटनावश व्यक्तिको निजी घरमा लागेको आगो, वनवाट आएको अनियन्त्रित डढेलोको कारणले घरवस्तीमा लागेको आगो, चट्याङका कारणले घरवस्तीमा लागेको आगो ।

परिभाषा

- **स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति**
  - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम गठित
  - स्थानीय तहका प्रमुखको अध्यक्षतामा रहन्छ ।

- **जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति**
  - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १६ बमोजिम गठित
  - प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा रहन्छ ।

- **जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष**
  - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम ११ बमोजिम sthapit
  - जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत परिचालन हुन्छ ।

परिभाषा

प्रबलीकरण

- संरचनामा भएको क्षतिको प्राविधिक मुल्याङ्कनबाट यकिन भएको मर्मत संभार सम्बन्धी काम ।

पुनर्निर्माण

- क्षति पुगेको निजी आवासको सुरक्षित नवनिर्माणको कार्य,
- लाभग्राहीको साविककै वा अन्य कुनै उपयुक्त जग्गामा गरिने नवनिर्माण ।

पुनर्स्थापना

- क्षति पुगेको निजी आवास रहेको स्थानमा पुनर्निर्माण गर्न नमिल्ने भएमा र निजको बसोबास योग्य जमिन अन्यत्र कतै नभएको वा भूमिहीन परिवारलाई अन्यत्र बसोबास गराउनुपर्ने अवस्था ।
- भू-गर्भविद् वा सम्बन्धीत प्राविधिकको अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा वा अन्य कुनै जोखिमरहित जग्गामा बसोबास गराउनुपर्ने कार्य ।

अनुदानका प्रकारहरु

सि नं.	अनुदानको विषय	अनुदान रकम रु	कैफियत
१	**मर्मत वा प्रबलीकरण अनुदान**	५० हजार	एकमुष्ठ कार्यसम्पन्न गरेको प्राविधिक जाँचपास प्रतिवेदनको आधारमा)
२	**पुनर्निर्माण वा पुनर्स्थापना अनुदान**		तीन किस्तामा (प्राविधिकको अन्तिम जाँच प्रतिवेदनको आधारमा अन्तिम किस्ता)
	हिमाली जिल्ला	५ लाख	५०,०००; २५०,००० र २००,०००
	पहाडी जिल्ला	४ लाख	५०,०००; २००,००० र १५०,०००
	तराईका जिल्ला	३ लाख	५०,०००; १५०,००० र १००,०००
३	**अस्थायी आवास निर्माण अनुदान**	५० हजार	पुनर्निमाण/ पुनर्स्थापनाका लाभग्राहीलाई मात्र दुई किस्तामा
४	**घडेरी अनुदान**	बढीमा ३ लाखसम्म	घडेरी पनि नहुनेहरुलाई मात्र
५	**नयाँ एकीकृत बस्तीमा पुर्वाधार विकास अनुदान**	तीन तहका सरकारका निकायहरुबाट सहभागिताका आधारमा स्रोतको व्यवस्थापन गर्न सकिने	५ वा सोभन्दा बढी लाभग्राहीहरुको संख्याको आधारमा

वित्तिय प्रबन्धमा साझा लागत सहभागिता

स्थानीय तहहरु:

- गाउँपालिका: १०%
- नगरपालिका: १५%
- उपमहानगर / महानगरपालिका: २०%

प्रदेश सरकार: ३०%

संघीय सरकार: ५०% देखि ६०%

- प्रदेश वा स्थानीय तहबाट लागत सहभागिता व्यहोर्न नसक्ने भएपनि निजी आवास मर्मत, प्रवलिकरण, पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापना गर्न काममा संघीय सरकारले ब्यहोर्नु पर्ने भनि तोकिएको अनुदान रकम उपलब्ध गराउन बाधा पर्नेछैन ।

कार्यविधि कार्यान्वयन पश्चात वितरित अनुदान

- ३८ जिल्लाहरू
- ७,३२३ लाभग्राहीहरू
- १,१५,२२,३१,२५०/-

(१ अर्ब १५ करोड २२ लाख, ३१ हजार २५० रूपैंया)

हालसम्म जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा पठाईएको अनुदान रकमको विस्तृत विवरण

जिल्ला	2077/78	2078/79	2079/80	Grand Total
अछाम		12,750,000		12,750,000
अर्घाखाँची	3,500,000	1,702,500	2,892,500	8,095,000
काठमाडौ		27,500		27,500
कालिकोट	54,665,000			54,665,000
कास्की	11,460,000	30,285,000		41,745,000
खोटाङ			45,000	45,000
गुल्मी		92,285,000		92,285,000
गोरखा	5,205,000	7,920,000		13,125,000
जाजरकोट	4,380,000			4,380,000
जुम्ला			180,000	180,000
झापा			82,500	82,500
डँडेलधुरा		17,085,000		17,085,000
डोटी		17,531,250	165,000	17,696,250
तनहुँ	14,025,000	17,167,500		31,192,500
ताप्लेजुङ्ग			10,260,000	10,260,000
दाङ	400,000			400,000
दार्चुला	4,355,000	129,885,000		134,240,000
दैलेख	200,000			200,000
धनकुटा	18,855,000	25,287,500		44,142,500
नुवाकोट	5,685,000	5,880,000		11,565,000

जिल्ला	2077/78	2078/79	2079/80	Grand Total
पर्वत	5,835,000	28,922,500		34,757,500
प्यूठान	1,400,000			1,400,000
बझाङ	1,320,000		3,870,000	5,190,000
बाग्लुङ	30,680,000	31,885,000		62,565,000
बाजुरा	19,720,000	69,960,000		89,680,000
भोजपुर	7,625,000	1,260,000		8,885,000
मकवानपुर	9,000,000			9,000,000
मनाङ		18,390,000		18,390,000
मोरङ	4,457,500			4,457,500
म्याग्दी	14,530,000	50,715,000		65,245,000
रुकुम (पश्चिम)	4,670,000	31,022,500		35,692,500
रोल्पा	4,375,000			4,375,000
लमजुङ	14,460,000	13,320,000	10,470,000	38,250,000
संखुवासभा	14,100,000			14,100,000
सल्यान		45,000		45,000
सिन्धुपाल्चोक	50,626,250	189,157,500	3,206,250	242,990,000
स्याङ्जा	21,897,500			21,897,500
हुम्ला	1,150,000			1,150,000

लाभग्राहीको प्रकार अनुसार निकासा भएको रकम

लाभग्रहीको किसिम	2077/78	2078/79	2079/80	Grand Total
1.1 अस्थायी आवास आगलागि - पहिलो किस्ता		30,000	132,500	162,500
1.1 अस्थायी आवास-पहिलो किस्ता	85,610,000	23,401,250	3,236,250	112,247,500
1.2 अस्थायी आवास-दोश्रो किस्ता	71,566,250	1,635,000		73,201,250
2.1 पुनर्निर्माण आगलागि-पहिलो किस्ता		87,500		87,500
2.1 पुनर्निर्माण-पहिलो किस्ता	93,832,500	50,287,500	3,352,500	147,472,500
2.2 पुनर्निर्माण-दोश्रो किस्ता		320,772,500	2,390,000	323,162,500
2.3 पुनर्निर्माण-तेश्रो किस्ता		249,672,500		249,672,500
3.1 पुनर्स्थापना-पहिलो किस्ता	48,737,500	2,965,000	3,385,000	55,087,500
3.2 पुनर्स्थापना-दोश्रो किस्ता		67,960,000	4,800,000	72,760,000
3.3 पुनर्स्थापना-तेश्रो किस्ता		53,847,500	2,610,000	56,457,500
5.1 जग्गा(घडेरी) खरिद	28,830,000	21,825,000	11,265,000	61,920,000
Grand Total	**328,576,250**	**792,483,750**	**31,171,250**	**1,152,231,250**

मनसुनजन्य विपद् बाट प्रभावितहरुको अनुदान वितरण सम्बन्धी विवरण

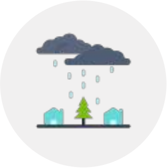

Monsoon

Province	Surveyed HHs	Enrolled HHs	Temporary Shelter				Reconstruction and Resettlement					
			1st Tranche		2nd Tranche		1st Tranche		2nd Tranche		3rd Tranche	
			HHs	Amount	HHs	Amount	HHs	Amount	HHs	Amount	HHs	Amount
Koshi	1,350	494	524	7,671,250	458	6,682,500	525	15,370,000	91	10,310,000	91	7,732,500
Madhesh	4											
Bagmati	2,307	1,201	1,408	23,503,750	440	9,500,000	1,324	38,272,500	748	105,310,000	748	84,080,000
Gandaki	4,419	1,518	2,248	32,535,000	1,980	28,475,000	2,215	64,020,000	804	102,045,000	793	77,570,000
Lumbini	2,038	830	612	10,078,750	206	4,133,750	564	16,560,000	377	44,140,000	356	31,312,500
Karnali	2,968	228	1,244	18,158,750	1,126	16,503,750	1,225	35,287,500	133	14,890,000	133	11,167,500
Sudurpaschim	3,591	1600	1,275	20,300,000	441	7,906,250	1,124	33,050,000	841	119,227,500	841	94,267,500

आगलागीजन्य विपदबाट प्रभावितहरुको अनुदान वितरण सम्बन्धी विवरण

Fire

Province	Surveyed HHs	Temporary Shelter		Reconstruction and Resettlement	
		1st Tranche		1st Tranche	
		HHs	Amount	HHs	Amount
Koshi	71	1	13,750		
Madhesh	30				
Bagmati	60	4	58,750	1	27,500
Gandaki	28				
Lumbini	16				
Karnali	85	5	75,000	1	30,000
Sudurpaschim	19	1	15,000	1	30,000

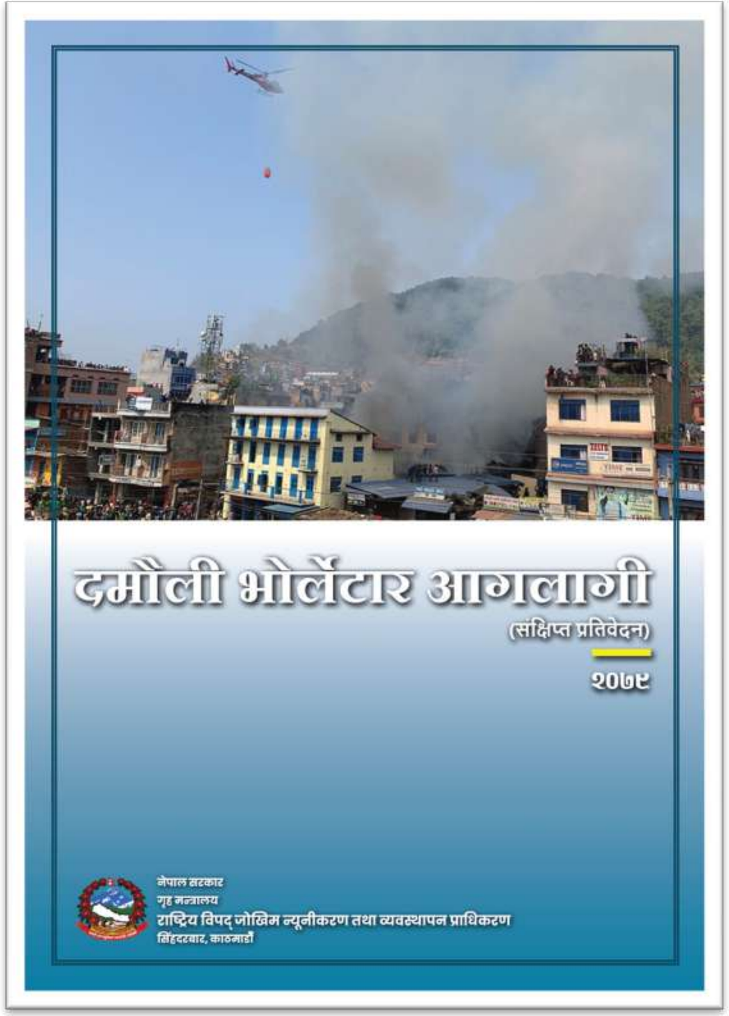

प्रणाली सम्बन्धी जानकारी

- NDRRMA KoBoCollect मोबाईल एप्लिकेशन- यसले कार्यविधिको अनुसूची १ वमोजिमको तथ्यांक संकलन गर्छ ।यसको प्रयोगकर्ता स्थानीय तहका स्थलगत सर्वेक्षणमा जाने सर्वेक्षकहरु ।
- reconstruction.ndrrma.gov.np NDRRMA MIS system - यसको प्रयोगकर्ता स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण ।

प्रणाली सम्बन्धी जानकारी

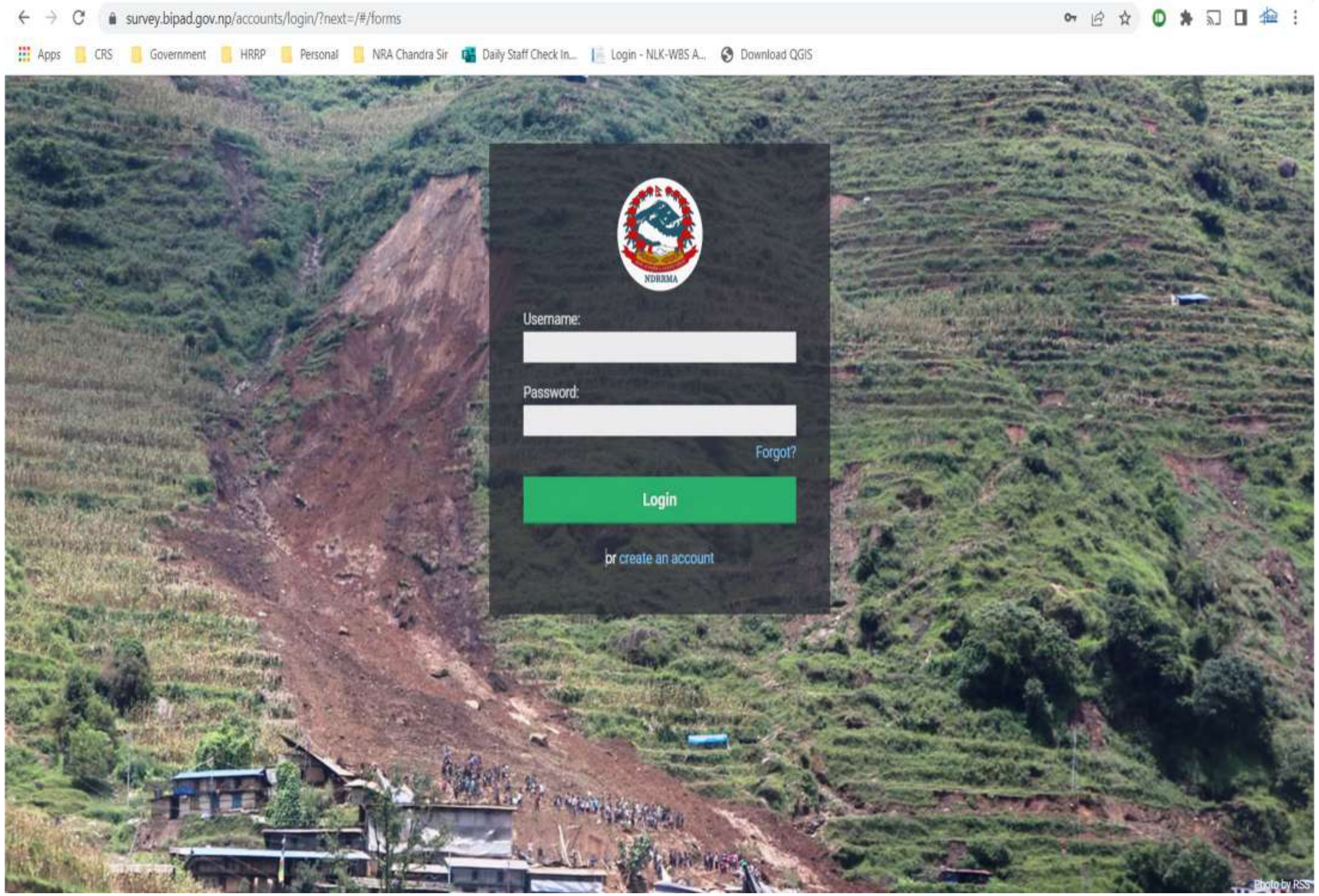

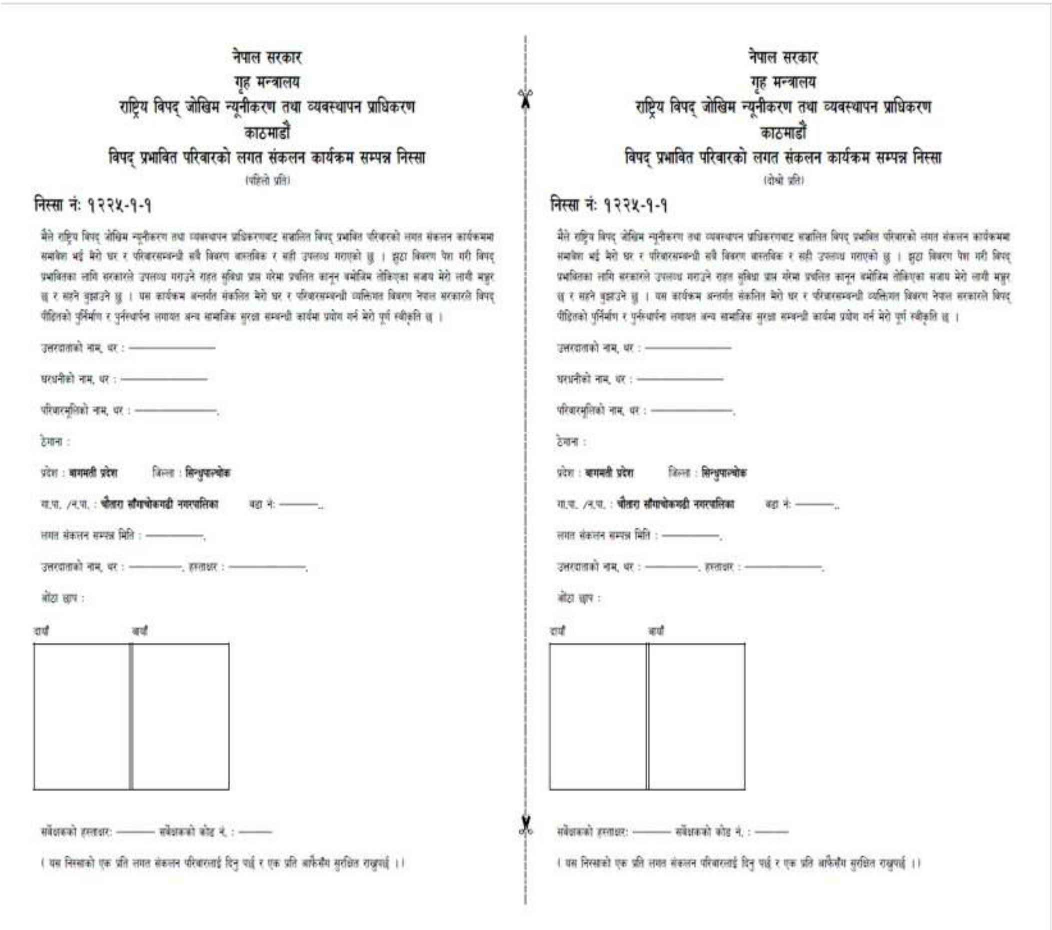

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
काठमाडौं
विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रम सम्पन्न निस्सा
(पहिलो प्रति)

निस्सा नं: १२२५-१-१

मैले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणबाट सञ्चालित विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रममा समावेश भई मेरो घर र परिवारसम्बन्धी सबै विवरण वास्तविक र सही उपलब्ध गराएको छु । झुटा विवरण पेश गरी विपद् प्रभावितका लागि सरकारले उपलब्ध गराउने राहत सुविधा प्राप्त गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका सजाय मेरो लागी मञ्जुर छ र सहने बुझाउने छु । यस कार्यक्रम अन्तर्गत संकलित मेरो घर र परिवारसम्बन्धी व्यक्तिगत विवरण नेपाल सरकारले विपद् पीडितको पुर्निर्माण र पुर्नस्थापना लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यमा प्रयोग गर्न मेरो पूर्ण स्वीकृति छ ।

उत्तरदाताको नाम, थर : ________

घरधनीको नाम, थर : ________

परिवारमूलिको नाम, थर : ________.

ठेगाना :

प्रदेश : **बागमती प्रदेश** जिल्ला : **सिन्धुपाल्चोक**

गा.पा. /न.पा. : **चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका** वडा नं: ____.

लगत संकलन सम्पन्न मिति : ____.

उत्तरदाताको नाम, थर : ____, हस्ताक्षर : ________.

औंठा छाप :

दायाँ बायाँ

सर्वेक्षकको हस्ताक्षर: ____ सर्वेक्षकको कोड नं. : ____

(यस निस्साको एक प्रति लगत संकलन परिवारलाई दिनु पर्छ र एक प्रति आफैसँग सुरक्षित राख्नुपर्छ ।)

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण
काठमाडौं
विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रम सम्पन्न निस्सा

(दोस्रो प्रति)

निस्सा नं: १२२५-१-१

मैले राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणबाट सञ्चालित विपद् प्रभावित परिवारको लगत संकलन कार्यक्रममा समावेश भई मेरो घर र परिवारसम्बन्धी सबै विवरण वास्तविक र सही उपलब्ध गराएको छु । झुटा विवरण पेश गरी विपद् प्रभावितका लागि सरकारले उपलब्ध गराउने राहत सुविधा प्राप्त गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएका सजाय मेरो लागी मञ्जुर छ र सहने बुझाउने छु । यस कार्यक्रम अन्तर्गत संकलित मेरो घर र परिवारसम्बन्धी व्यक्तिगत विवरण नेपाल सरकारले विपद् पीडितको पुर्निर्माण र पुर्नस्थापना लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यमा प्रयोग गर्न मेरो पूर्ण स्वीकृति छ ।

उत्तरदाताको नाम, थर : ________

घरधनीको नाम, थर : ________

परिवारमूलिको नाम, थर : ________.

ठेगाना :

प्रदेश : **बागमती प्रदेश** जिल्ला : **सिन्धुपाल्चोक**

गा.पा. /न.पा. : **चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका** वडा नं: ____.

लगत संकलन सम्पन्न मिति : ____.

उत्तरदाताको नाम, थर : ____, हस्ताक्षर : ________.

औंठा छाप :

दायाँ बायाँ

सर्वेक्षकको हस्ताक्षर: ____ सर्वेक्षकको कोड नं. : ____

(यस निस्साको एक प्रति लगत संकलन परिवारलाई दिनु पर्छ र एक प्रति आफैसँग सुरक्षित राख्नुपर्छ ।)

प्रणाली सम्बन्धी जानकारी

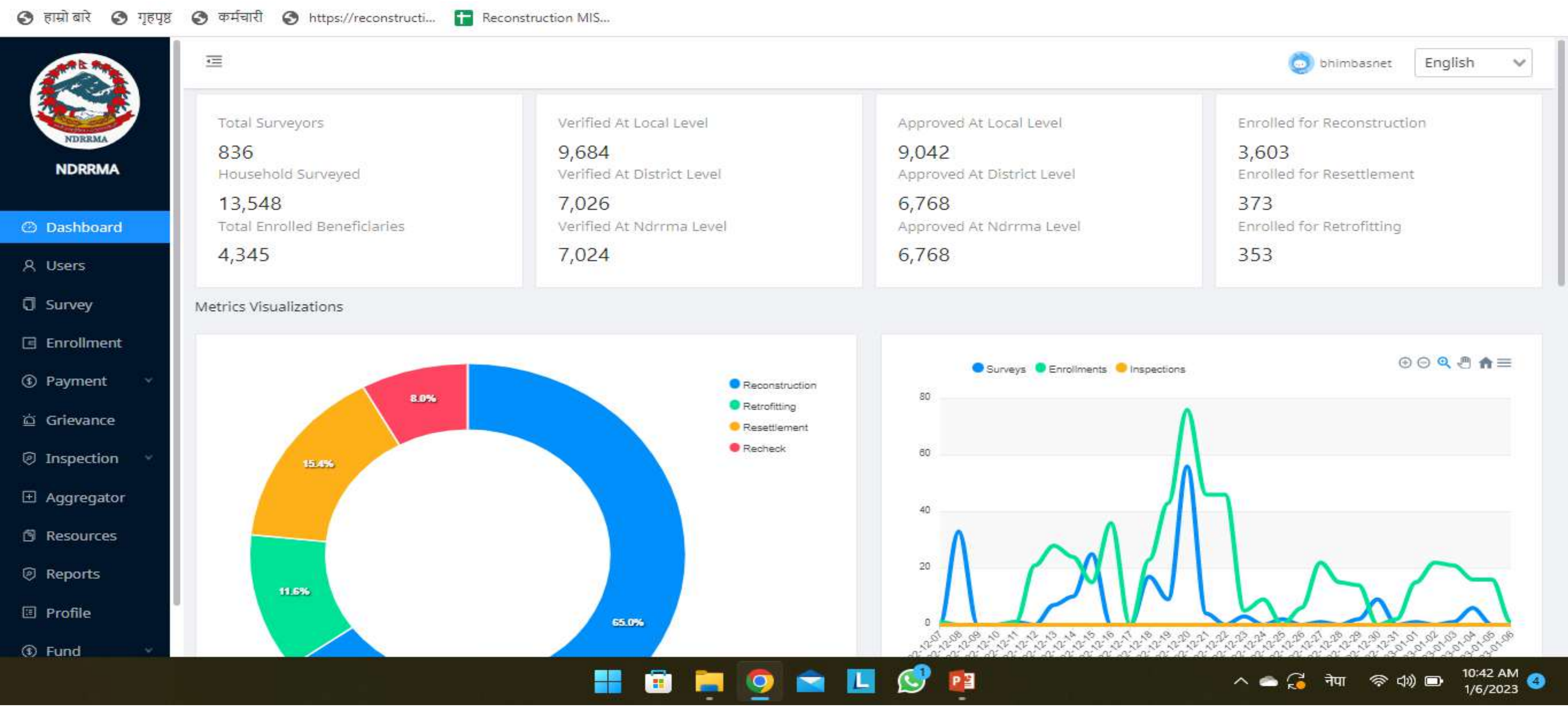

NDRRMA मार्फत हालसम्म क्षमता अभिबृद्धीको अवस्था

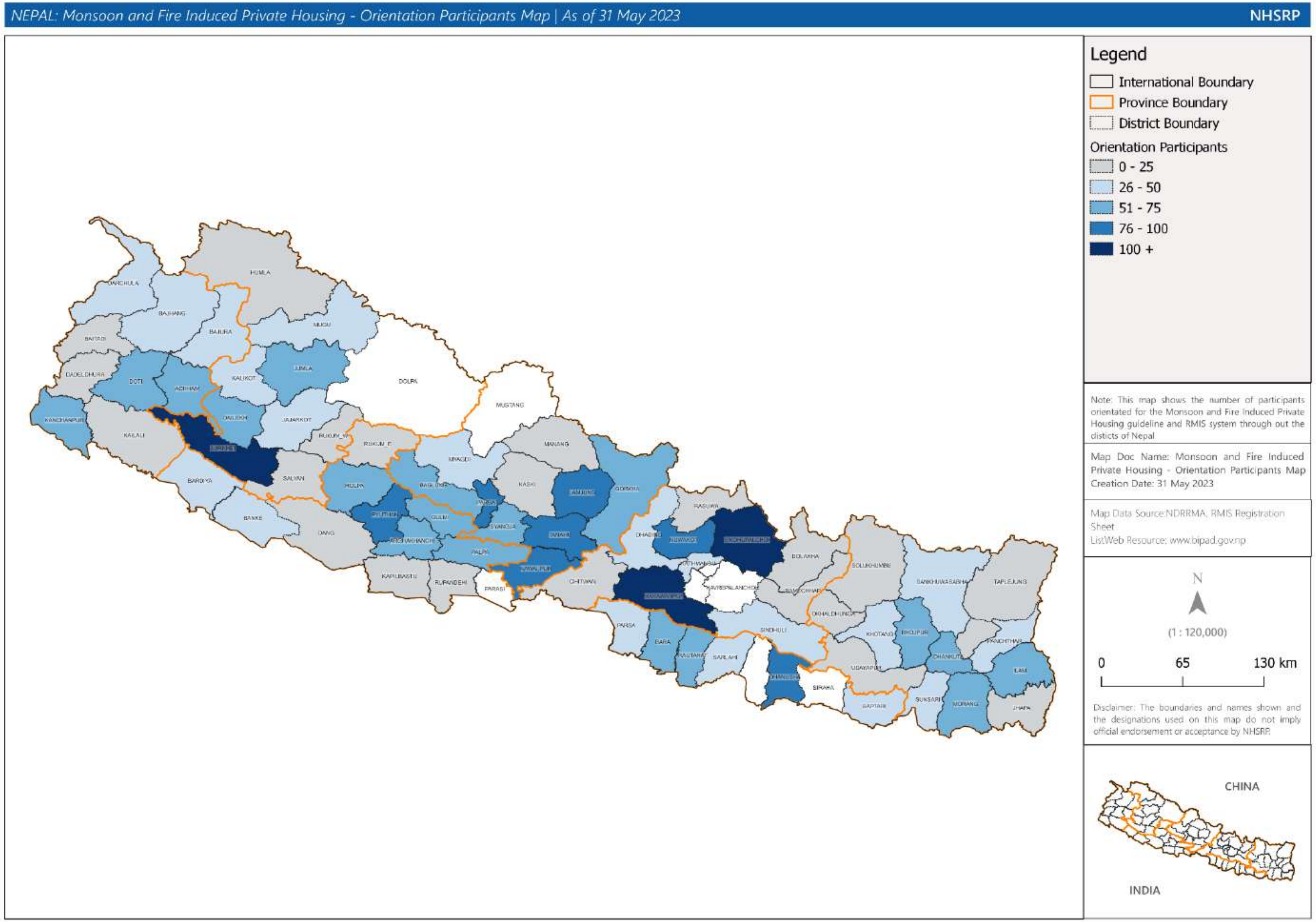

प्रणाली सञ्चालन सँगसँगै प्राविधिक निरिक्षण फाराम सम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराईएको छ |

- हालसम्म ६६ जिल्लाका ४४८ स्थानीयतहहरूमा Virtually
- ५२ जिल्लाका ४२३ स्थानीयतहहरूमा Physically

प्रदेशको मन्त्रालयमा विपद्को कार्यमा सहजीकरण र समन्वयका लागि (NHSRP) बाट खटाईएका कर्मचारीहरू

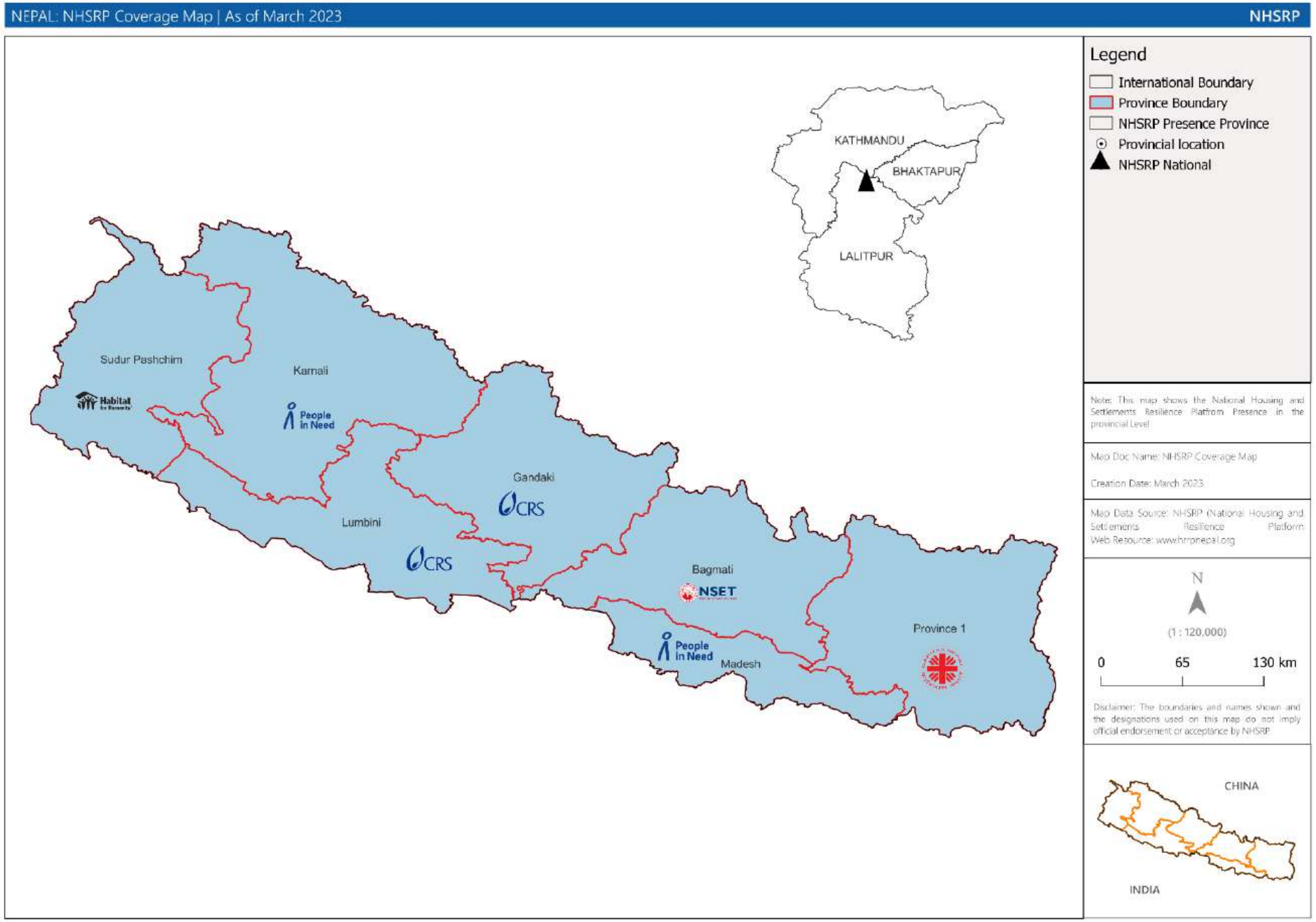

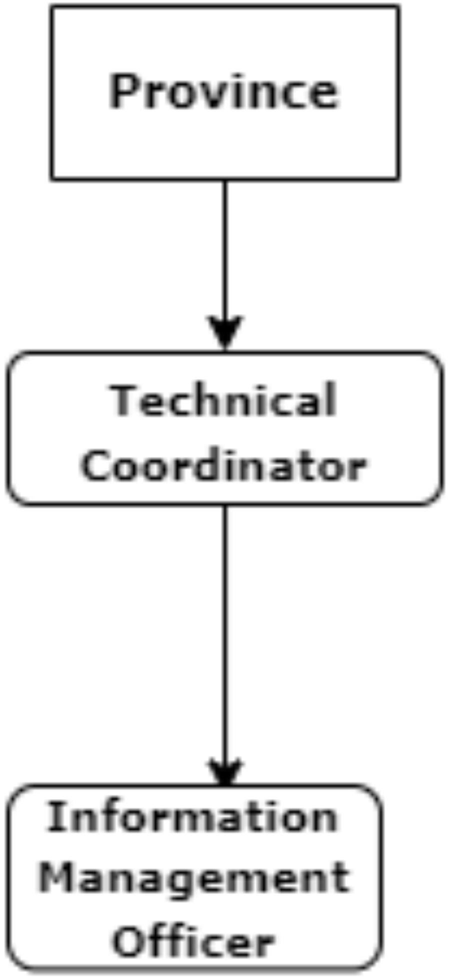

भूकम्पबाट प्रभावितहरुको विवरण

Earthquake

Province	Surveyed HHs
Sudur Paschim	14,058
Gandaki	2,038
Koshi	379

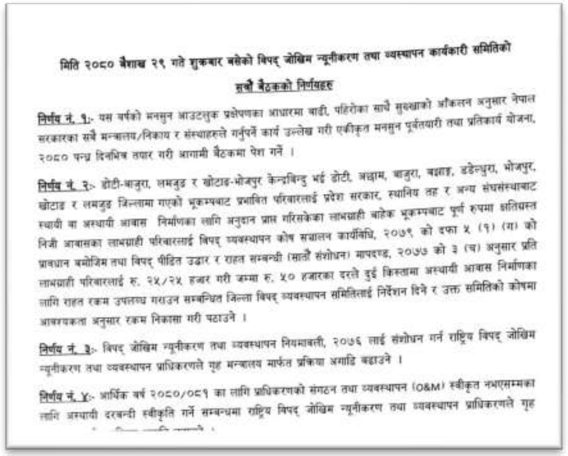

मिति २०८० बैशाख २९ गते शुक्रबार बसेको बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको

सत्रौं बैठकको निर्णयहरु

निर्णय नं. १:- यस वर्षको मनसुन आउटलुक प्रक्षेपणका आधारमा बाढी, पहिरोका साथै सुख्खाको आँकलन अनुसार नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालय/निकाय र संस्थाहरुले गर्नुपर्ने कार्य उल्लेख गरी एकीकृत मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८० पन्ध्र दिनभित्र तयार गरी आगामी बैठकमा पेश गर्ने ।

निर्णय नं. २:- डोटी-बाजुरा, लमजुङ र खोटाङ-भोजपुर केन्द्रबिन्दु भई डोटी, अछाम, बाजुरा, बझाङ, डडेल्धुरा, भोजपुर, खोटाङ र लमजुङ जिल्लामा गएको भूकम्पबाट प्रभावित परिवारलाई प्रदेश सरकार, स्थानिय तह र अन्य संघसंस्थाबाट स्थायी वा अस्थायी आवास निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गरिसकेका लाभग्राही बाहेक भूकम्पबाट पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त निजी आवासका लाभग्राही परिवारलाई विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ को दफा ५ (१) (ग) को प्रावधान बमोजिम तथा विपद् पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी (सातौं संशोधन) मापदण्ड, २०७७ को ३ (च) अनुसार प्रति लाभग्राही परिवारलाई रु. २५/२५ हजार गरी जम्मा रु. ५० हजारका दरले दुई किस्तामा अस्थायी आवास निर्माणका लागि राहत रकम उपलब्ध गराउन सम्बन्धित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई निर्देशन दिने र उक्त समितिको कोषमा आवश्यकता अनुसार रकम निकासा गरी पठाउने ।

निर्णय नं. ३:- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ लाई संशोधन गर्न राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले गृह मन्त्रालय मार्फत प्रक्रिया अगाडि बढाउने ।

निर्णय नं. ४:- आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ का लागि प्राधिकरणको संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) स्वीकृत नभएसम्मका लागि अस्थायी दरबन्दी स्वीकृति गर्ने सम्बन्धमा राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले गृह

Response

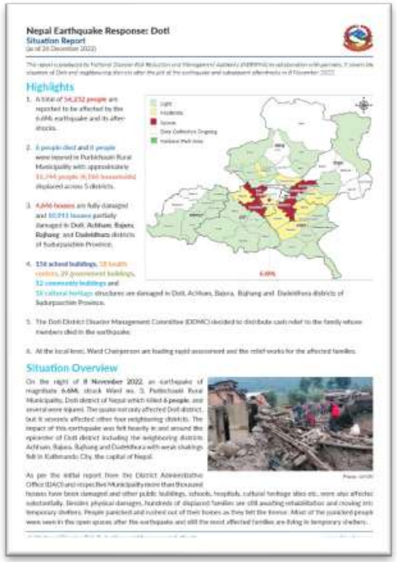

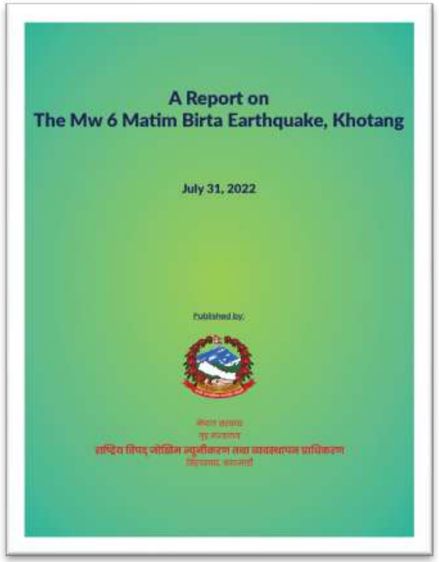

Impact

- **17th executive committee meeting** decided to provide a **temporary shelter grant** of **50k to 4,970 earthquake-affected households** in Doti, Lamjung, and Khotang, totaling an amount of **Two hundred forty-eight million five hundred thousand** Nepali rupees
- **Cabinet meeting** on May 3rd, following discussions from the **NSHSF event** on April 25th, decided to ***resume the remaining cases for Gorkha Earthquake private housing recovery and reconstruction of most vulnerable households***. Reconstruction grant for **17,134 vulnerable households** of amount **One billion nine hundred seventy-eight million six hundred fifty thousand** Nepali rupees

मिति २०८० बैशाख २९ गते शुक्रबार बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समितिको

सत्रौं बैठकको निर्णयहरु

निर्णय नं. २:- डोटी-बाजुरा, लमजुङ र खोटाङ-भोजपुर केन्द्रबिन्दु भई डोटी, अछाम, बाजुरा, बझाङ्ग, डडेल्धुरा, भोजपुर, खोटाङ र लमजुङ जिल्लामा गएको भूकम्पबाट प्रभावित परिवारलाई प्रदेश सरकार, स्थानिय तह र अन्य संघसंस्थाबाट स्थायी वा अस्थायी आवास निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गरिसकेका लाभग्राही बाहेक भूकम्पबाट पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त निजी आवासका लाभग्राही परिवारलाई विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ को दफा ५ (१) (ग) को प्रावधान बमोजिम तथा विपद् पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी (सातौं संशोधन) मापदण्ड, २०७७ को ३ (च) अनुसार प्रति लाभग्राही परिवारलाई रु. २५/२५ हजार गरी जम्मा रु. ५० हजारका दरले दुई किस्तामा अस्थायी आवास निर्माणका लागि राहत रकम उपलब्ध गराउन सम्बन्धीत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई निर्देशन दिने र उक्त समितिको कोषमा आवश्यकता अनुसार रकम निकासा गरी पठाउने ।

- प्राधिकरणबाट ८ वटा जिल्लाका (जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट) विवरण माग गरिएको
- विवरण प्राप्त भए पश्चात विवरण रुजु गरी तुरुन्त जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम निकासा गरी पठाउने

विपद् बाट क्षति भएको निजी आवास बाँया र प्राविधिकबाट निरीक्षण गर्दै गरेको दाँया

भूकम्पबाट क्षति भएको घरको सर्वेक्षण पश्चात सर्वेक्षण निस्सा फाराम वितरण गर्दै

विपद् सम्बन्धी सुचना सामाग्रीहरू

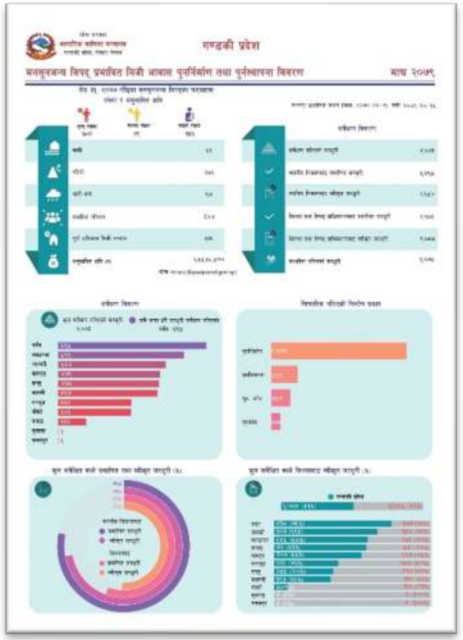

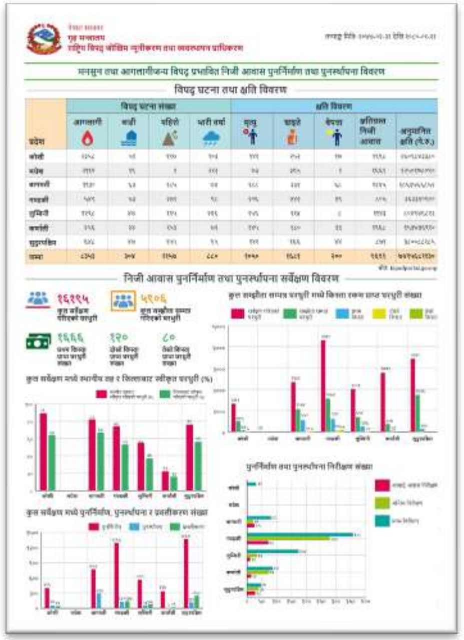

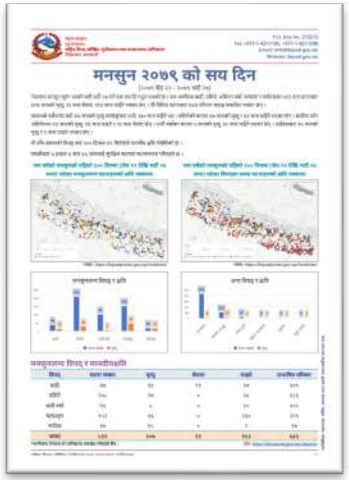

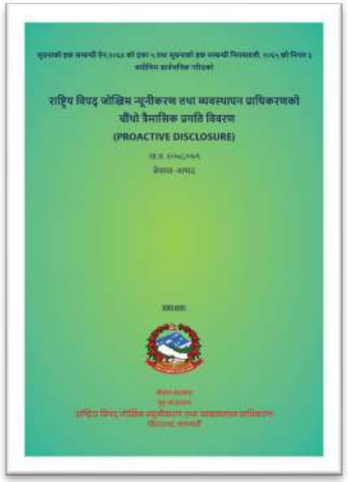

कार्यविधि कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या र चुनौती

- कार्यविधिबाट नभई ऐन/नियम का आधारमा अनुदान वितरण गर्नु,
- सामाजिक आर्थिक रूपले पछाडी परेका नागरिकको पहिचान गरी अनुदान उपलब्ध गराउनु,
- प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको सकृय लागत सहभागिता जुटाउनु,
- कार्यविधिले जम्मा ३ प्रकारका प्रभावित निजि आवासको क्षतिलाई मात्र समेट्छ, अन्य विपद् प्रभावित निजि आवासलाई नसमेट्ने हुँदा समानताको हक विपरित देखिन्छ, एकिकृत प्रणाली मार्फत यसको सम्बोधन गर्नु,
- वित्तिय स्रोतको दिगोपन सुनिश्चित गर्नु,
- विपद् सम्बन्धी सुचना तथा सिफारिस राजनैतिक आस्था, अन्य सम्बन्ध, नागरिकको चेतना स्तर र पँहुचबाट प्रभावित हुन सक्छ, यसलाई यथार्थपरक बनाउनु,
- अनुदानको सदुपयोगको सुनिश्चित गर्नु,

कार्यविधि कार्यान्वयमा देखिएका समस्या र चुनौती

- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई कार्यविधि बारे ज्ञान तथा सिप प्रदान गर्नु,
- प्रत्येक प्रभावित संरचनाको केन्द्र तथा जिल्लाबाट स्थलगत अनुगमन हुन व्यावहारिक नहुँदा स्थानीय तहलाई अझै सशक्तिकरण गर्नु,
- NDRRMA लाई जनशक्ति सम्पन्न बनाउनु,
- एक स्थानीय तहबाट अर्को स्थानीय तह वा प्रदेशमा पुनर्स्थापना गर्ने कार्यमा सम्बन्धित सरकारको लागत सहभागिता सुनिश्चित गर्नु,
- भूकम्पबाट आवास आंशिक क्षति भयो तर मापदण्ड अनुसार पुनर्निर्माण हुन सकेन। फेरी बाढी, पहिरो, बर्षाको कारण भत्कियो, मौजुदा मापदण्ड अनुरूप संबोधन गर्न मिलेन, यस्ता आवासको पुनर्निर्माण गर्नु,
- DRRM मा संलग्न सरकारी तथा गैर-सरकारी संस्थाहरूको निति तथा कार्यक्रमहरूलाई Synchronize गर्नु,
- उचित समयमा विपद्संग सम्बन्धित सुचनाहरू प्राप्त हुन सक्ने एकिकृत सुचना प्रणालीको विकास गर्नु,
- दीर्घकालिन रूपमा विपदबाट क्षतिग्रस्त संरचनाहरूको पुनर्निर्माणको लागि बिमाको मोडल अवलम्बन गर्नु,

धन्यवाद